

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 28

08 септември 2015 г.

по жалба на Александър Генчев срещу излъчен от Телевизия „Ботевград“ репортаж **„Обитателите на жилищен блок подават жалба в прокуратурата срещу съсед, който е малтретирал и похитил кучето, което отглеждали пред блока“** на 30.07.2015 година.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 08 септември 2015 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Александър Кашъмов

ЧЛЕНОВЕ: Весислава Антонова

Гена Трайкова

Даниела Тренчева

Ивайло Цветков

Иван Бедров

Невена Праматарова

Нели Огнянова

Райна Николова

изслуша доклада на Иван Бедров по жалбата Александър Генчев срещу излъчен от Телевизия „Ботевград“ репортаж **„Обитателите на жилищен блок подават жалба в прокуратурата срещу съсед, който е малтретирал и похитил кучето, което отглеждали пред блока“** на 30.07.2015 г., който, според жалбоподателя, нарушава разпоредби на Етичния кодекс на българските медии, свързани с точността и проверката на информацията, разграничаването на фактите от коментарите и предположенията, както и възможността на засегнатите страни в спор да изразят своята позиция.

I. ПРОЦЕДУРА

Жалбата на г-н Александър Генчев, регистрирана с вх. № 02-039/06.08.2015 г., е допустима, доколкото е подадена в срок, отнася се до нарушение на Етичния кодекс на българските медии и съдържа всички необходими реквизити.

Във връзка с чл. 10, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика, на 24 август 2015 г. жалбата е била изпратена на ответната страна с покана да изрази становище. Ответната страна изпрати свое становище на 31 август 2015 г.

II. ЖАЛБА

В своята жалба г-н Александър Генчев твърди, че в репортажа *„Обитателите на жилищен блок подават жалба в прокуратурата срещу съсед, който е малтретирал и похитил кучето, което отглеждали пред блока“*, излъчен на 30 юли 2015 г. от Телевизия „Ботевград“, той е бил злепоставен чрез „неверни твърдения и обиди“. Твърди още, че заедно със съпругата си е заснет как се качва в лекия си автомобил и това е представено в репортажа като „избягване“ от въпроси.

Жалбоподателят твърди още, че в деня на заснемането е видял екипа на телевизията, но не е бил попитан за мнение и е бил заснет без да знае целта за посещението в квартала на репортер и оператор от Телевизия „Ботевград“. Г-н Генчев твърди, че се е обаждал в редакцията, но не е бил потърсен за коментар или право на отговор. В жалбата си твърди, че така са нарушени правата му, а именно: „излъчени са кадри, с които съм злепоставен пред обществото и евентуално би могло да понеса някакви негативи поради излъчения материал“.

Изпратен е и запис от излъчения репортаж, който вече не е достъпен на сайта на телевизията, въпреки че първоначално е бил публикуван и там.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

Жалбоподателят посочва следните текстове от Етичния кодекс на българските медии, които според него са нарушени:

1.1 Точност

1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти.

1.1.3 Няма да подвеждаме обществото и ясно ще посочваме къде са използвани манипулирани текстове, документи, образи и звуци.

1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

1.1.6 При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

На 24 август 2015 г. е изпратено писмо до телевизия „Ботевград“, която изпрати своето становище на 31 август 2015 г. То е подписано от програмния директор - Димитрина Стамболова.

В становището се казва, че в излъчения репортаж са включени „мненията на петима обитатели на жилищния блок – свидетели на малтретирането на кучето“.

„Докато журналистическия екип разговаря с групата възмутените граждани, те посочват и човека, който според тях е малтретирал кучето. По това време той стои пред един от входовете на блока. В момента, в който камерата и репортерът се насочват към него, мъжът се качва в лек автомобил и потегля. Това е отразено и в репортажа, в който се вижда само потеглящата кола“, пише в становището Димитрина Стамболова.

Програмният директор посочва, че в репортажа не са употребени обидни квалификации, както и че не е споменато името на мъжа.

Димитрина Стамболова потвърждава, че Александър Генчев е потърсил контакт с редакцията след излъчването, но такъв не е осъществен, защото:

„От 1 август до 1 септември 2015г. екипът на новините ползва годишния си платен отпуск и това е причина да не бъдат открити. Подчертаваме, че това не е отказ да му се предостави право на отговор!“

Г-жа Стамболова декларира намерението на екипа да се свърже с г-н Генчев, за да получи правото си на отговор. Тя припомня, че Телевизия „Ботевград“ е една от първите медии в България, присъединила се към Етичния кодекс на българските медии, като уверява, че медията се старее стриктно да спазва принципите на журналистическата етика както в новините, така и в другите си предавания. В становището се обръща внимание, че до момента не е имало жалби за нарушения на Етичния кодекс от страна на медията, в това число за отказано право на отговор на засегнатата страна.

Във връзка с отправено в хода на процедурата допълнително запитване към медията дали е реализирала обещаното „право на отговор“, в т.ч. относно начина по който е реализирано и времето на излъчване, от Телевизия Ботевград уточняват, че на 05 септември са се свързали с г-н Генчев, като са му предложили в удобно за него време да запишат неговата позиция. По информация от медията, г-н Генчев е отказал това, като е поискал повторното заснемане на целия репортаж, на което да присъства и да зададе въпроси към своите съседи. От информацията става ясно, че медията е отказала да инициира повторно заснемане, но е изразила готовност да заснеме организирана от жалбоподателя среща с неговите съседи. Медията информира, също така, че по-късно г-н Генчев се е отказал от организирането на такава среща, което поставя медията в невъзможност да реализира първоначално потърсеното „право на отговор“.

V. ФАКТИ

Репортажът *„Обитателите на жилищен блок подават жалба в прокуратурата срещу съсед, който е малтретирал и похитил кучето, което отглеждали пред блока“* показва няколко души, които разказват как техен съсед е проявявал жестокост към изчезнало куче. По думите им неназованият мъж е упражнявал насилие, както и облепял краката на кучето с „тиксо“. Те предполагат, че това има връзка с изчезването на кучето. От репортажа не става ясно какво точно и дали нещо се е случило с кучето – него просто го няма.

В допълнение към свидетелските показания, видеото показва мъж, който се качва на автомобил и потегля. Разпознаваемо е както лицето му, така и номерът на колата.

Върху тези кадри глас казва:

„Малко преди да започнем да снимаме репортажа по сигнала на хората в блока, мъжът, когото хората обвиняваха, че е малтретирал и отвел кучето, се качи в колата си и потегли, преди да го попитаме каквото и да било“.

VI. МОТИВИ

По т. 1.1.1. - *Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти*

Комисията за журналистическа етика не открива нарушение на Етичния кодекс в тази му част, предвид пълната яснота на репортажа от гл. т. на източника на информацията и предмета на съответното обсъждане. Доколкото журналистическият материал не изнася предварително събрана информация, а се основава на свидетелски разказ и/или предположения, точността на информацията е извън полето на журналистическата отговорност, като изясняването на обективната истина зависи от възможността на всички засегнати страни да изразят своята позиция.

По т. 1.1.3. - *Няма да подвеждаме обществото и ясно ще посочваме къде са използвани манипулирани текстове, документи, образи и звуци*

Комисията не открива нарушение на Етичния кодекс в тази му част, доколкото жанрът репортаж представлява свидетелски разказ за събитие, предметът му е ориентиран към субективната гледна точка на участниците в него, а внушението се постига чрез подбора на събеседници, пълнотата или липсата на пълнота на гледни точки и авторския коментар. Предметът на обсъждания репортаж на Телевизия Ботевград и начинът на неговото реализиране не дават основание да се предполага използването на манипулирани тестове, документи, образи или звуци.

По т. 1.1.4. - *Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията*

В репортажа не са разграничени ясно фактите – свидетелските разкази на хората, от предположенията – съмненията им, че съседът им е отговорен за изчезването на кучето.

Доколкото се основава изключително на еднопосочни свидетелски разкази, материалът е лишен от безпристрастност, което е стандарт за журналистическия материал, призван да търси обективната истина. Мнението на съседите е превърнато в лайтмотив на репортажа и по категоричен начин поддържа тезата за фаталната участ на кучето и участието на съседа, внушението за чиято вина се изгражда последователно и категорично.

Предвид липсата на странична информация или данни, свидетелският разказ е превърнат в доказателствен материал, т.е. предположенията стават факти.

Във връзка с горното, Комисията приема за нарушен чл. 1.1.4. от Етичния кодекс на българските медии.

По т. 1.1.6. - *При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция*

Внушението на репортажа е, че неназованият съсед е отговорен за съдбата на изчезналото куче. В същото време, от излъчените кадри не личи екипът да е направил опит да потърси мнението на обвинения от съседите си мъж.

Комисията приема за достоверна поднесената от медията информация относно опитите да се реализира търсеното “право на отговор”. Но така или иначе в репортажа липсва гледната точка на обвинения от съседите си мъж. В репортажа липсва и опит

тази гледна точка да бъде осигурена. Гласът зад кадър също не казва, че екипът на Телевизия „Ботевград“ ще потърси гледната точка на засегнатия.

Този пропуск е признат и от програмния директор, която декларира намерението г-н Генчев да бъде потърсен веднага след края на отпуската на екипа. След като изискването за представяне на засегнатата страна не е било изпълнено към деня на излъчването на репортажа, това е било невъзможно да стане по-късно поради излизането на екипа в отпуск.

Във връзка с горното, Комисията счита за нарушен чл. 1.1.6 от Етичния кодекс на българските медии.

След като се запозна с жалбата и след като проведе обсъждане по същество, Комисията по журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Комисията приема жалбата на Александър Генчев срещу Телевизия „Ботевград“ за **основателна** по отношение на нарушение на следните разпоредби на Етичния кодекс на българските медии:

- Чл. 1.1.4. – *Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.*
- Чл. 1.1.6. – *При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.*

Председател на КЖЕ:

Александър Кашъмов

*Изпълнителен директор
на Фондация „НСЖЕ“:*

Мехти Меликов